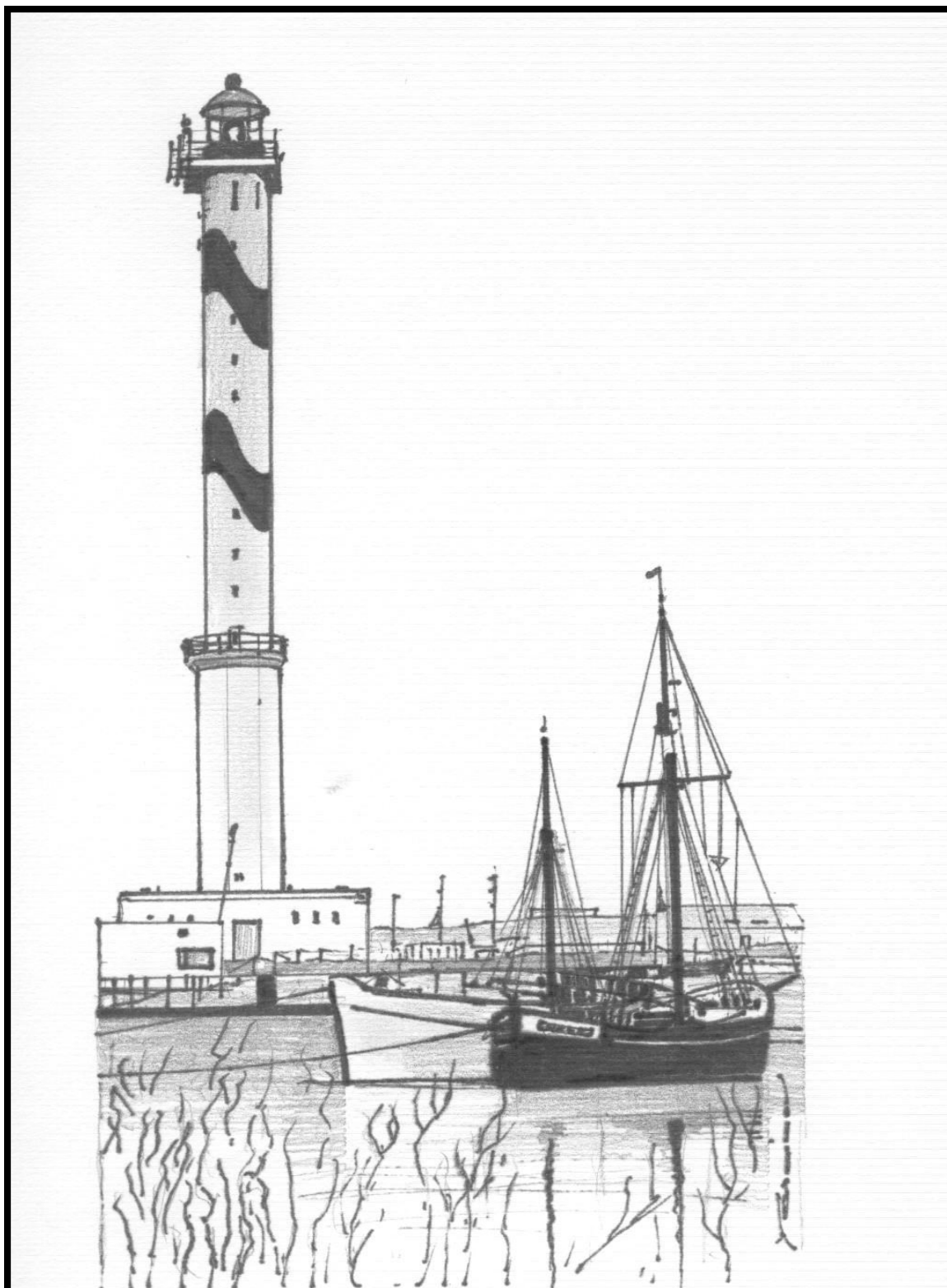

26ste JAARGANG - NUMMER 1 - 2014

JANUARI - FEBRUARI - MAART

GIDSENKRING LANGE NELLE OOSTENDE

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftelokator Oostende 1 P409072
2015
Afzendadres Christinastraat 67 8400 Oostende

IN DIT NUMMER

3	Voorwoord	Marc Loy
5	Afscheid Omer Simoens	Rita Werbrouck & Marc Loy
6	Lidmaatschap 2014	Redactie
7	Activiteiten	Redactie
11	Gelezen & opgemerkt	Redactie
15	Bingo ... gewonnen met de lotto	Dirk Beirens
17	WO II De Ausland Organisation	Georges Ruys
19	Zo begon Gidsenkring Lange Nelle	Redactie
21	WO I Duitsers trekken Oostende binnen	Annie Storme

LIDMAATSCHAP 2014

Vele leden hebben hun lidmaatschap voor 2014 al vernieuwd.
Wij danken hen voor het vertrouwen. >>> **hierbij ingesloten vinden zij hun lidkaart.**

Leden die hun lidmaatschap nog niet hebben vernieuwd, vinden een ingesloten bankformulier waarmee zij hun bijdrage alsnog kunnen overschrijven. (zie ook blz. 4)

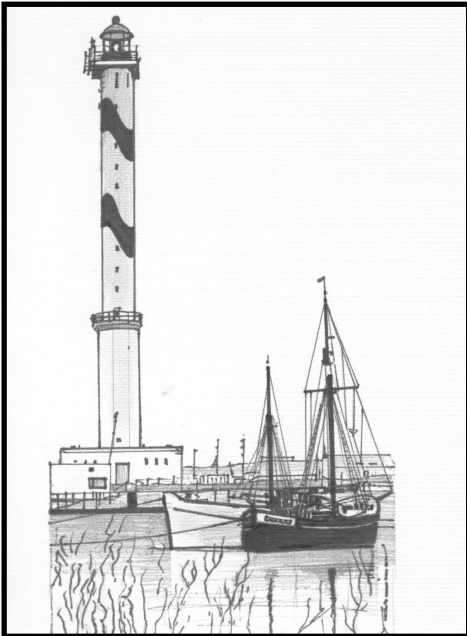
Om u, als gewaardeerd lid, op korte termijn, te kunnen informeren over mogelijke nieuwe activiteiten, aanvullingen en wijzigingen verzoekt het bestuur u om uw emailadres aan onze secretaris te bezorgen: Patricia Veris >>> patricia.veris@skynet.be

BEZOEK OOK ONZE WEBSITE
www.gidsenkringoostende.be

STEUNENDE LEDEN

*Beirens André
Comeyne Boudewijn
Degelin-Selis
Fonteyne Jacques
Perdaens André
Van Hove Yasmina
Vigne André
Wolf Ingrid*

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
26ste jaargang
Nummer 1
Januari - februari - maart 2014

Colofon

Voorzitter: Marc Loy

Verantwoordelijke uitgever:
Marc Loy
Albert I - Promenade 3 / 21
8400 Oostende

Eindredactie, vormgeving en correspondentie
Dirk Beirens
dirkbeirens@telenet.be

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.

Overname mag mits bronvermelding.

Dispatching:
Tel/Fax 059 80 73 81
e-mail: dispatching@gidsenkringooostende.be

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
BE91 3800 0491 8476

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 20€
Steunend lid: vanaf 25€

Website: www.gidsenkringooostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Jubileum

Het bestuur van onze gidsenkring wenst u een gezond, zonnig, boeiend en perspectiefvol 2014 met een ruime portie energie voor minstens een paar nog niet ingeloste plannen.

Vorig jaar vierde de Brugse Gidsenkring, het Brugse Vrije, haar vijftigjarig bestaan. Naast de diverse feestelijke activiteiten in de Reiestad zelf, dijde het feestjaar uit over alle afdelingen in de provincie: iedere kring ontving gastvrij de andere verenigingen. In Oostende verwelkomden we de collega's onder de maritieme vlag van Oostende voor Anker. We werden op dit festival van de authentieke zeil- en scheepvaart joviaal ontvangen door organisator Hubert Rubbens en zijn ploeg. De volgende dag liep ook ons koningspaar over dezelfde rode looper.

In 2014 is de Oostendse gidsenkring Lange Nelle **25 jaar** actief. Ten gepaste tijd brengen we u op de hoogte van de viering die nu al in de agenda mag: **21 juni** e.k. En we betrekken graag de andere zusterverenigingen in ons jubileum.

Ons tijdschrift, net zo oud als de vereniging zelf, krijgt per jaargang een andere cover. Voor de vier edities van ons feestjaar zij we blij dat ons lid kunstenaar Yasmina Defloor—Van Hove het ontwerp bedacht en uitvoerde. Een pentekening met onze rijzige vuurtoren Lange Nelle in volle glorie. Aan haar voet accentueert de tweemastsloep Nele het maritieme karakter van onze stad. En Yasmina schonk de gidsenkring ook een olieverfschilderij op doek: de Mercator onder zeil die de schuimende Noordzeegolven klieft. Het werk vond respectvol een blanke wand in het vergaderen lezingenlokaal één hoog in ons Spaans Huisje.

We danken bij deze de erg talentrijke kunstenaar die niet alleen gespecialiseerd is in marines maar ook gediplomeerde restauratrice is. Momenteel stelt ze tot 9 februari een aantal van haar werken tentoon in galerie De Twaalf Apostelen in het Nederlandse Sluis.

Hartelijk dank Yasmina.

Marc Loy
voorzitter

*Het bestuur van de Oostendse
Gidsenkring Lange Nelle*

*heeft de eer en het genoegen om zijn leden
uit te nodigen op de
nieuwjaarsreceptie anno 2014.*

Ze vindt plaats

*in het Spaans Huisje
Christinastraat 67 t/s
op zondag 2 februari
vanaf 11 uur.*

Graag **inschrijven** bij Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail:
patricia.veris@skynet.be zodat we voldoende kunnen “inslaan”!

Afscheid van Omer Simoens

Rita Werbrouck & Marc Loy

Bezoek St.-Sebastiaans-
gilde februari 1990

Dag Omer (°1927—+2014)

Met het heengaan van Omer Simoens verliest onze gidsenkring een joviale, enthousiaste en hulpvaardige collega.

Omer hoorde bij de eerste lichting die in 1989 in onze stad het brevet van gids behaalde. De 14 geslaagden maakten toen automatisch ook deel uit van het allereerste bestuur. Hij was ook de man die de naam 'Lange Nelle' bedacht voor onze vereniging.

Omer, gewezen bediende (ambtenaar????) op het Oostendse stadhuis was geen onbekende in onze stad. En dat zullen al die 'kennissen' ook geweten hebben. Niemand ronselde zoveel nieuwe leden voor de prille vereniging als Omer. Meestal volstond zijn legendarische glimlach van oor tot oor. Maar een lichte dwang schuwde hij zo nodig ook niet.

En nog voor wij het woord dispatching correct konden schrijven, zette Omer zich ook vijf jaar lang in voor de verdeling van de gidsbeurten. Toen der tijd nog niet digitaal gestuurd, maar enkel over de vaste telefoon. Zijn administratief beheer bestond uit een kalender vol omcirkelde dagen: goed voor evenveel aangevraagde en door hem verdeelde gidsbeurten.

Na een geslaagde zomerse gidsbeurt trakteerde Omer zichzelf graag op een ijsje onder het motto: als ik het mij zelf niet gun, ben ik het kwijt. Wie hem ooit goed gekend heeft, begrijpt die gedachtegang maar al te best.

En hij schreef voor ons gidsenblad onder de rubriek 'Wat een gids lijden kan' ook menig anekdote neer. Zo genoot hij twee keer van zijn gidsbeurt.

In de beginperiode van het Domein Raversijde toen er op drukke dagen nog om het kwartier een meertalige gidsbeurt startte aan de villa Bastien, stak hij veel jongere collega's naar de troon door de ijver en gedrevenheid waarmee hij zijn groepen, soms 3 à 4 keer, na één op sleeptouw nam langs het volledige circuit. Meestal was hij één uur voor de afspraak al op het Domein aanwezig. Enigszins visueel gehinderd door zijn zomerse witte pet met zonneklep schuurde hij een paar keer tot bloedens toe met zijn schedel tegen het lichtgewelfde plafond van een of andere overdekte loopgang. Omer liet op de Atlantikwall meer bloed vloeien dan de volledige compagnie van de Marine Artillerie Abteilung van batterij Satzwedel neu.

Maar een even gewaardeerde gids was hij ook tijdens de door hem met sappige Oostendse tongval en humor becommentarieerde busrondritten 'Groot Oostende'.

En bij zijn gidsbeurten in het Ensorhuis - hij had huisknecht Gustje nog persoonlijk gekend - verkledde hij zich op aanvraag, meer dan eens als de Meester zelf. Altijd tot groot jolijt van de kinderen die hij begeleidde.

Omer bleef geregeld gidsen tot eind jaren negentig van de vorige eeuw. stilaan werd het hem te zwaar. Met hem verliezen we een gids die besepte dat gidsen meer inhield dan het klokvast engagement van de rondleiding zelf. Hij heeft zich met evenveel enthousiasme ingezet voor alle andere facetten die een vereniging tot een bezielde groep gelijkgestemden maakt.

Adieu, Omer. Niet in het minst dankzij jou zingt gidsenkring Lange Nelle het al een kwarteeuw uit. En we zijn er zeker van: ook aan de overkant gaan ze je betrokkenheid zeker weten te waarderen.

Rita en Marc

LIDMAATSCHAP 2014

Het lidmaatschap 2014 gaat in op 1 januari 2014 en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als exclusief extra krijgt u het waardevolle jaarboek 2014

Het lidmaatschap voor 2014 bedraagt:

- gewoon lid: 15 euro (buitenland 20 euro);
- gezinskaart: 20 euro;
- steunend lid: vanaf 25 euro.

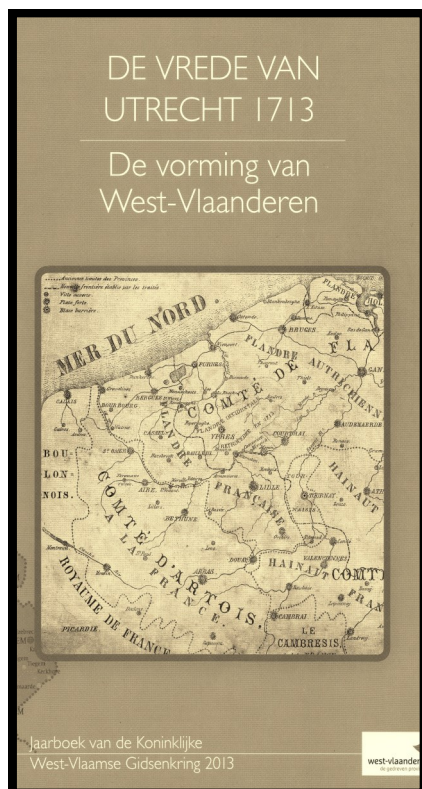
De bijdrage kan worden overgeschreven met het ingesloten formulier op bankrekening 380-0049184-76 van Gidsenkring Lange Nelle Oostende vzw, Christinastraat 67 in 8400 Oostende

Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling. Leden met gezinskaart en steunende leden kunnen telkens met 2 personen aan de verscheidene activiteiten deelnemen.

Het bestuur dankt u alvast voor uw trouw, belangstelling en steun.

JAARBOEK 2013 voor de leden die lid waren in 2013

EEN SAMENWERKINGSVERBAND VAN 9 WEST-VLAAMSE GIDSENKRINGEN

DE VREDE VAN UTRECHT 1713

De vorming van West-Vlaanderen

Leden kunnen op vertoon van hun lidmaatschapskaart 2013, dit jaarboek **ophalen bij Azuriet Reizen – Kastanjelaan 3 - Oostende.**

Het boek kan ook, mits voorafbetaling van €4, op rekeningnummer 380-0049184-76 t.n.v. Gidsenkring Lange Nelle vzw, met vermelding “Jaarboek 2013” opgestuurd worden.

Extra exemplaren, prijs 10 euro (exclusief verzending) kunnen besteld worden bij Etienne Pitteljon via etienne.pitteljon@skynet.be

ACTIVITEITENKALENDER 2014

Bevestig steeds uw deelname bij Patricia Veris op
059 80 62 39 of via email patricia.veris@skynet.be

Eigen activiteiten

Leden die hun e-mailadres (eventueel telefoon/gsm) aan het secretariaat (Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail: patricia.veris@skynet.be) opgeven worden ervan verwittigd als een activiteit niet doorgaat. Wie zijn mailadres doormailt, kan herinnerd worden aan een activiteit.

Zondag 2 februari 2014 om 11 uur in het Spaans Huisje
NIEUWJAARSRECEPTIE LEDEN GIDSENKRING

Vrijdag 21 februari 2014
> MARITIEME UITDRUKKINGEN & GEBRUIKEN

Donderdag 6 maart 2014
> KUNST IN AZ DAMIAAN

Vrijdag 4 april 2014
> DOCUPRENT VELO-DROOM

Zondag 18 mei 2014
> HUGO CLAUS-WANDELING

Zaterdag 21 juni 2014
> VIERING 25 JAAR LANGE NELLE

**Vrijdag 21 februari 2014 om 19.30 uur : interactieve voordracht
“Maritieme uitdrukkingen & gebruiken” door Frank Vanmaele**

Frank Vanmaele heeft er een lange carrière bij de marine (vroegere Zeemacht) op zitten en is een enthousiast medewerker van Oostende voor anker.

Hij neemt ons via een powerpoint en interactief mee op een virtuele zeereis met als bakens: tradities, bijgeloof, gebruiken aan boord, vuurtorens schiemanswerk, zeemanskleding, maritieme gezegden en hun oorsprong... .

En hij eindigt met twee maritieme woordzoekers.

Afspraak: Spaans Huisje, Christinastraat 67, Oostende, maximum 25 deelnemers

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail:

patricia.veris@skynet.be; leden: gratis & niet-leden: € 2,5

**Donderdag 6 maart 2014 om 19.00 uur : “Kunst in Damiaan”
Gegidst bezoek en hapje/drankje o.l.v. Frank Goeminne & Marc Loy**

Het AZ Damiaan bouwde het nieuwe ziekenhuis met betoelaging van het VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden). De subsidieregeling houdt ook in dat een klein deel van het budget moet besteed te worden aan in het gebouw geïntegreerde kunstwerken.

Een modern ziekenhuis moet een omgeving zijn waar patiënten en bezoekers zich prettig voelen. Het gebouw, de inrichting en kunst dragen bij aan de healing environment. Dat is een omgeving die genezing bevordert. Een omgeving die je kunt waarnemen met je zintuigen (horen, voelen, ruiken, zien), maar ook dieper kunt waarnemen met je emoties.

Kunst is onderdeel van een holistisch mensbeeld en een element van “healing environment. Patiënten voelen zich over het algemeen kwetsbaarder door pijn of ziekte. Kunst kan de gedachten afleiden van wat de patiënt bezighoudt. Een kunstcommissie binnen AZ Damiaan trok op zoek naar originele, verrassende kunstwerken. Bij deze zoektocht liet de kunstcommissie zich begeleiden door een eminent kunstexpert, de heer Willy Van den Bussche (+), Erehoofdconservator PMMK Oostende en PMCP Jabbeke.

Vier kunstenaars werden weerhouden en mochten hun voorstel uitwerken. **Nick Ervinck, Kamagurka, Johan Tahon en Luk Van Soom** hebben elk een prachtig kunstwerk gerealiseerd.

(<http://www.azdamiaan.be/nl/index.aspx?n=440>)

Afspraak: Inkomhal Algemeen Ziekenhuis Damiaan, Oostende, maximum 25 deelnemers

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail:

patricia.veris@skynet.be; leden: gratis & niet-leden: € 2,5

**Vrijdag 04 april 2014 om 19.30 uur in het Spaans Huisje:
“Velo-Droom” , docuprent van en door Fons Vandebussche**

Amateur-cineast Fons Vandebussche leverde vorig jaar voor z'n eindwerk aan de afdeling film van de Oostendse Kunstacademie z'n docuprent 'Velo-Droom' af.

Oud-leraar op rust aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege Fons Vandebussche (76) werkte twee jaar aan de realisatie van z'n prent 'Velo-Droom – van piste tot velo'. Fons situeert in z'n prent het stuk roller-cultuur in de bredere socio-sportieve context van de oude Oostendse wielerpiste.

Hij brengt in zijn 50 minuten durende documentaire ook de geschiedenis van de wielersbaan met archiefbeelden van wielergoden die er een halve eeuw geleden aantraden, met de schoolfeesten van het officieel stadsonderwijs, met beelden uit het VRT-archief en focus WTV. Naast de flitsende skaters en bikers boort de reportage vooral naar de toekomstdromen van de geïnterviewde jongeren. “Hoe sterker het vertrouwen groeide na een aantal interviews hoe opener ze over hun leven en passie voor hun sport vertelden en hoe meer ik probeerde te peilen naar het waarom van hun inzet”, aldus de cineast.

Afspraak: Spaans Huisje, Christinastraat 67, Oostende, maximum 25 deelnemers
Inschrijving verplicht bij Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail:
patricia.veris@skynet.be; leden: gratis & niet-leden: € 2,5

Koning Albert II legt een krans tijdens de inhuldiging van het Vindictivemonument 24.05.2013
Foto Guy Delanghe

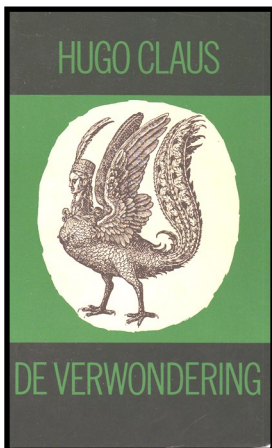
Zondag 18 mei 2014 om 14.30 uur

**Wandeling: Hugo Claus in Oostende tussen puin en heropbouw
door Dirk Beirens**

De gids volgt het spoor van de jonge Hugo Claus door de stad en houdt halt bij de locaties die een rol hebben gespeeld in z'n adolescentenjaren aan zee en of in het latere werk van de auteur-kunstschilder. Hugo Claus maakte in de Stad aan Zee kennis met de toen nog rijke bioscoopcultuur, de boksring, de (vissers)cafés, het werk van James Ensor, een dubieuze hoteleigenaar, een hem bekende schrijver-uitgever, zijn literaire vader, z'n eerste vrouw Elly Overzier maar ook met een door de oorlog getekende stad in volle heropbouw. De ultieme lotsverbondenheid tussen Claus en de stad wordt bezegeld met zijn asverstrooiing voor de kust van Oostende. De 2 uur durende wandeling wordt gestoffeerd met roman-, brief- en poëziefragmenten, anekdotes en biografische gegevens.

De Oostendse Claus-periode loopt officieel van maart 1948 tot 1955, het jaar waarin hij huwt en zich in Gent vestigt. MAAR in april 1949 begint zijn jaar legerdienst (tot eind maart 1950); in oktober 1950 vertrekt het gezin Jozef Claus officieel uit Oostende en Hugo reist naar zijn vriendin in Parijs, waar hij tussen 1950-1952 lange periodes verblijft. Af en toe komt hij naar Oostende. Vanaf 1953 tot 1955 wordt Italië zijn stek. Zijn korte, onderbroken maar heel intense verblijf in Oostende zal hem zijn hele leven bijblijven: "Ik ben niet van Gent. Ik ben van Oostende".

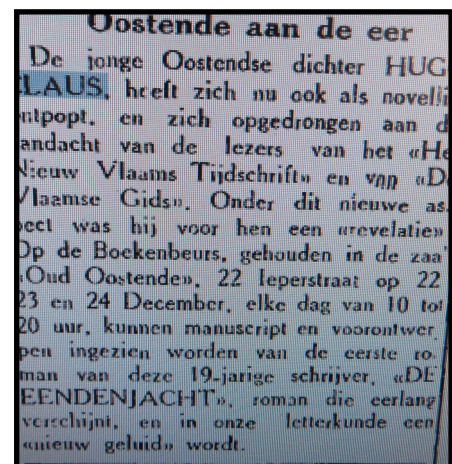
Tussen zijn aankomst in Oostende in 1948 en zijn zelfgekozen euthanasie in 2008, ligt exact 60 jaar, een lange periode waarin Claus zelf een enorm oeuvre bijeen schreef maar ook heel wat critici, journalisten, wetenschappers hem en zijn werk becommentarieerden. Er is dus heel wat documentatie voorhanden, maar het Oostendeverhaal is summier. Bovendien moeten we ook rekening houden met Claus' terugkerende boutade: "We liegen allemaal, en terecht, anders is er geen communicatie mogelijk."

Zijn debuutroman "De Metsiers" alias "De Eendenjacht" vloeit voort uit zijn voor-Oostends verblijf in de streek van Astene. In september 1948 is het manuscript klaar en begin 1949 kan het Oostendse publiek met de de wordingsgeschiedenis kennis maken. Zijn Oostende-roman bij uitstek is "De Verwondering" (1962). Het verhaal begint hier en wordt complexer als de hoofdfiguur Oostende verlaat.

Voor Elly schrijft hij een aantal liefdesgedichten, sommige toegankelijk als "Ik schrijf je neer", andere verrassend zoals "Amaai mijn blonde vriendin". Hij adoreert cineast Henri Storck en geeft Leopold II ervan langs in het gelijknamige toneelstuk.

Kortom, in Oostende – niet gelogen! - heeft hij naast miserie ook de tijd van zijn leven gehad.

Afspraak: ingang Mu.ZEE , Romestraat, Oostende, maximum 25 deelnemers

De wandeling begint om 14.30, onderweg tussenstop, einde Zeeheldenplein omstreeks 17 uur.

Inschrijving verplicht bij Patricia Veris op 059 80 62 39 of via mail:

patricia.veris@skynet.be; leden: gratis & niet-leden: € 2,5

De Baden in 1818

Een besluit werd op 9 juni 1818 door den burgemeester van Oostende, Charles Delmotte, ondertekend en uitgevaardigd, waarbij de baden, die steeds meer uitbreiding namen, geregeld werden.

Ziehier den tekst van dit besluit:

Artikel 1 Het is verboden te baden in de vestingen, haven en bassins dezer stad.

Artikel 2 Het is gelijkelijk verboden zich te baden aan den zeekant in de hoofden of perken geschikt voor de vrouwen en aangewezen door een staak met het opschrift "Baden voor de vrouwen", zonder behoorlijk gekleed te zijn.

De overtreders aan de bovenstaande schikkingen zullen voor het tribunaal van politie gebracht worden en met een boete van 2 tot 10 gulden ten profijte van de armen, of met een opsluiting van 2 à 3 dagen gestraft worden.

De ouders, voogden, schoolmeesters en meesters zijn civiellijk verantwoordelijk voor hun kinders, weezen en dienstboden.

In: De Badgast, 15.08.1934

De stad Oostende laat de oude watertoren aan de Mercatorlaan, gebouwd in 1900, restaureren. De Vlaamse overheid is daarbij van plan om tussen te komen voor 1,5 miljoen euro. Dat vernam Oostends volksvertegenwoordiger Johan Verstreken (CD&V) van Vlaams minister voor Monumentenzorg Geert Bourgeois (N-VA).

Het dossier is nu in een wachtlijst terechtgekomen, maar een goedkeuring voor de steun aan de restauratie moet er dit najaar komen.

Klimmuur?

De 50 meter hoge watertoren is nu in slechte staat, maar dat zal dus veranderen. Oostende heeft allerlei plannen met de toren variërend van een klimmuur tot archiefruimte, maar tot nogtoe ontbrak het aan geld.

Edwin Fonteyne, NB, 14.09.2013

PRINTEN – PLOTTEN
KOPIEREN – DIGITALISEREN
INBINDEN – LAMINEREN
KANTOORARTIKELEN
STEMPELS – GRAVEERPLATEN

REPRODUX

Heilig Hartlaan 13

8400 OOSTENDE

Tel. 059/70.16.12

Fax 059/80.66.57

e-mail: reprodex@telenet.be

www.reprodex.be

ENGELSCH ZAAITARWE

De Landbouwers worden verwittigd als dat er bij **E. & L. VANCROMBRUGGE** Christinestraat, 107, te Oostende, te verkrijgen is **de beste Engelsche Zaaitarwe**, die ooit in België is ingebracht geweest : Roode en Witte, Gevulde en Ongevulde, kort of lang strooi, naar begeerten en zuiver van brand.

Al de soorten kunnen bekomen worden welke toepasselijk zijn aan de verschillende landen waar zij moeten gezaaid worden.

Genadige prijzen en ter trouwe bediening.

Wie durft nog zeggen dat je in de Oostendse Christinastraat niet aan je vruchtbare trekken kunt komen met het beste van het beste zowel in 1870 (Uit "De Landman, 14.08.1870) hierboven als in 2013 hieronder?

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

BIO **SHOP**

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Green Sleep.

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.
Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)
Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.
150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

Op 28 september 2013 opende het Red Star Line Museum haar deuren in Antwerpen

Met de Red Star Line vertrokken ook vele tienduizenden West-Vlaamse emigranten.

Tussen 1873 en 1934 verscheepte de Red Star Line vanuit Antwerpen ca. 2 miljoen migranten naar New York. Onder die landverhuizers ook zo'n 200.000 landgenoten waaronder veel West-Vlamingen. Vanaf zaterdag loop je in het gelijknamige antwerpse museum in hun spoor mee.

Voor eersteklassepassagiers als Albert Einstein of Leo Baekeland was de 10 à 12 dagen durende transit met een schip van de RSL een luxe cruise. De reizigers derde klasse, het gros van de passagierslijst, waaronder ooit Golda Meïr, Irving Berlin, de vader van Fred Astair of de West-Vlaming Adolf Verhalle overleefden de tocht benedendeks, zelfs zonder zeeziekte, in penibele omstandigheden.

In de originele gebouwen van de rederij wordt hun exodus omwille van de vele misoogsten, het avontuur, een familiehereniging, de oorlogsdreiging of godsdienstvervolging... geëvoceerd. In een unieke locatie waar niet alleen de museumstukken maar, zelfs nog 80 jaar na de laatste afvaart, de oorspronkelijke ruimtes een verhaal van hoop op een nieuwe toekomst, angst, heimwee, verdriet en afscheid kapselen. Het museum brengt aan de hand van foto's, documenten, maquettes, filmbeelden en interactieve media het verhaal van de landverhuizers vanaf hun definitieve afscheid van het thuisfront, over de treinreis naar Antwerpen, de inschepingsprocedure in de gebouwen van de RSL, de scheepsreis over de oceaan, de aankomst in New York tot het eerste onderkomen in de Nieuwe Wereld.

UNIVERSEEL VERHAAL

Het RSL Museum brengt dus niet alleen de vergeten geschiedenis van de passage in de Scheldestad, gezien vanuit het perspectief van de landverhuizers, maar het vertelt ook een universeel en menselijk verhaal. Migratie is van alle tijden. Ooit vertrokken miljoenen migranten uit Antwerpen. Vandaag spoelen er dagelijks nieuwe mensen in de stad toe.

Het RSL Museum kreeg vorm dank zij het Amerikaanse architectenbureau dat ook Ellis Island in New York aanpakte.

Het museum blijft ook vandaag migratieverhalen verzamelen. Ook die van jou!

Wekelijks trokken ooit bijna iedere week 4000 landverhuizers van het Centraal Station naar de Rijnkaai, waar twee schepen per week richting New York voeren. Een wandeling met gids volgt de architecturale sporen tussen de twee locaties.

Ook een smartphone applicatie brengt dit traject weer tot leven.

Downloaden via www.redstarline.be

Marc Loy

"Brugge en zijn bioscoopverleden"

Op maandag 18 november 2013 werd dit nieuwe boek over Brugge voorgesteld. Het boek telt 184 bladzijden en draagt als titel de auteur ervan is Bob Warnier, bestuurslid van de Gidsenkring Brugge.

Algemeen wordt aangenomen – althans in het grootste deel van West-Europa – dat de cinema eind 19de eeuw ontstaan is met de eerste projectie van de gebroeders Lumière in Parijs. Ze noemden hun uitvinding *Le Cinématographe Parisien* en op 5 maart 1895 beleefden hun toeschouwers voor het eerst de sensatie van bewegende beelden. In de zaal brak zowaar paniek uit toen een trein recht op het publiek in reed.

Met die eerste projectie kwam de film in elk geval in een stroomversnelling terecht: nog datzelfde jaar had al een eerste projectie plaats in Brussel want als het regent in Parijs... En 't jaar nadien sprong zelfs Bruges la Morte op de trein met een filmvoorstelling in het hotel *De Keizerlijke Arend* tegenover de stadsschouwburg. Die vertoning werd door het Brugse Burgerwelzijn nog aangekondigd als "levende fotografieën" en de toegangsprijs bedroeg 50 centiemmen (bijzonder prijzig in een tijd waar een kantwerkster hooguit één frank mocht aanrekenen voor een ganse lange dag werk!)

De eerste filmvoorstellingen – toen nog een soort rondreizende kermisattracties – hadden hier al op het einde van de 19de eeuw plaats.

In West-Vlaanderen was dat alleen in Oostende al eerder gebeurd.

De opmars van de film viel niet meer tegen te houden, al gebeurde de verspreiding die eerste jaren uitsluitend via de kermissen en als foortractie. Het is pas in mei 1909 (tijdens de Meifoor !) dat in Brugge een allereerste bioscoop werd geopend in de balzaal van de Cercle Civil et Militaire op de Markt. Cinema Pathé gooide er zijn deuren open. De naam was deze van de gebroeders Charles en Emile Pathé die het patent van de Lumières hadden opgekocht want deze laatsten zagen zélf geen toekomst in hun uitvinding. De gebroeders Pathé wél en die bleken in elk geval over meer zakelijk instinct te bezitten ...

Een halve eeuw later, vóór en na de tweede wereldoorlog, beleefde de film een hoogtepunt. Brugge beschikte toen over meerdere bioscopen : de Vieux, 't Zwart Huis, Nova en Edison, Capitole en Royal, Palace en City en noem maar op. Opnieuw enkele decennia later zijn al die zalen, op één na, uit het stadsbeeld verdwenen. Maar volwassen Bruggelingen zullen zich al die zalen nog wel levendig herinneren want ze waren een deel van hun leven en van hun jeugd.

Wist u bijvoorbeeld dat er ooit een soort ongeschreven wet bestond die bepaalde dat premièrevoorstellingen voor West-Vlaanderen in Oostendse bioscopen hoorden plaats te hebben ?

En had men in Oostende toevallig geen tijd, goesting of plaats om de film te afficheren, dan kon men in de rest van de provincie knarsetandend op zijn filmhonger blijven zitten.

Dat vroegere Brugse bioscooplandschap wordt thans geëvoceerd in het boek *Brugge en zijn Bioscoopverleden*. Uittreksels werden al tussen 2008 en 2010 gepubliceerd in *Brugge die Scene*. Naast die ondertussen flink uitgebreide verhalen over de Brugse cinema's komen ook de bioscopen in de randgemeenten aan bod. Verder ook de rol die Brugge gespeeld heeft als decor in meerdere films en, volledigheidshalve, ook in tv-feuilletons. Zelfs héél recent met de Britse reeks *The White Queen*. Er werden in het boek ook interviews opgenomen met bekende filmnamen als Jo Röpcke en ... Arnold Schwarzenegger.

Een ander aspect van Brugges bioscoopverleden, jammer genoeg verdwenen samen met de cinema's, zijn de filmaffiches die vroeger overal in het stadsbeeld hingen. Tientallen van die filmaffiches werden – in kleurendruk – opgenomen in het boek en ook deze zullen voor velen heel wat herinneringen oproepen aan de tijd van toen ...

De verkoopprijs van het boek is 24 euro.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:
Noël Delrue
Hubertuslaan 69
8200 Sint-Andries
Tel. 050 31 95 21
Mailadres: delrue.noel@skynet.be

“Bingo ... ik heb gewonnen met de lotto!”

Dirk Beirens

Om de drukkende verveling tijdens de lange en donkere winternachten te verdrijven, speelde men vroeger (en nu?) in groep onder meer het **lotto**spel. Wijlen Omer Vilain schreef er een aardig stukje over dat hij opnam in zijn historiebundel “Langs de Oostendse Kateien” (1974, pp. 28-30). Maar onder de gebruiksnaam “lotto” moesten we eigenlijk jarenlang het bij ons bekende “**bingospel**” verstaan. Het lottospel zoals we het nu kennen in een organisatie van de Nationale Loterij, zag het daglicht pas **op 4 februari 1978**.

Het vroegere lotto, nu bingo genoemd speelt men - voor de jongere en/of onwetende lezer - als volgt. De spelleider trekt één voor één een bal/schijfje met een getal erop, waarna de spelers dit getal op hun eigen bingokaart opzoeken en markeren of doorstrepen. De eerste speler met een kaart, waarvan alle getallen genoemd zijn (volle kaart), roept BINGO en wint. Er zijn ook varianten, waarbij diegene wint, die het eerste een **horizontale of verticale** rij van weggestreepte getallen heeft. Ook kan er gespeeld worden totdat men een O, X, L, een vierkantje of een andere van tevoren afgesproken vorm bereikt heeft.

Bingo als naam komt als verbastering van Beano, de naam van het formulier waarop Bingo werd gespeeld in Amerika rond 1920. De naam Beano komt weer van de bonen, die werden gebruikt om de nummers af te dekken

(Bron: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Bingo_\(spel\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Bingo_(spel)))

Omer Vilain heeft het over 24 kaarten met elk 15 nummers die uit de getallen van 1 tot 90 gekozen worden en in drie rijen op die kaarten gedrukt staan.

Leuk is dat heel wat getallen in het dialect met een lapnaam of omschrijving afgeroepen werden. Bv. nummer 9 bij Vilain = neuf neuf ‘t zwijn; in Biekorf vinden we voor 15 = facteurtje en voor 3 = potterie.

Op de volgende bladzijde een overzicht van enkele getallen.

Een interessant werk op dit gebied is

“Les commentaires et l’idéographie du jeu de Loto dans les Flandres”

(avec glossaire pp. 143-214) van **Max Elskamp** (Antwerpen, °5 mei 1862 & er + 10 december 1931), een Belgisch Franstalig symbolistisch dichter.

Omer Vilain vertelt verder dat wie een volledig doorstreepte kaart of rij had, dolgelukkig riep “**k sien kiend**”, een verbastering van het Franse “quinte” (= 5 getallen op één rij hebben in het Franse lottospel). Nu roept een winnaar: “**Bingo**” en niet alleen in DIT spel!

NR	Uit: Biekorf (1964) St.-Kruis bij Brugge	Uit: Langs de Oostendse Kateien (1974) van Omer Vilain	Uit: Oostends Woor- denboek (1988) van Roland Desnerck
1	Palul	Pallul / èèn is moar allèène	Krak me bain
2	Madam	<i>Niet vermeld</i>	God in zai
4	Den hoed	De pasters z’n hoed	<i>Niet vermeld</i>
5	Zot	’t Zothuus (naar vroegere nr. van gesticht in Brugse Boeveriestraat)	<i>Niet vermeld</i>
7	Kapmes	’t Kapmes	<i>Niet vermeld</i>
8	De kop	Achte lopt noar bachten	<i>Niet vermeld</i>
11	Lippe	Elleboudts z’n benen	Elleboudt ze bairn Êlve stik je duum in je gat en lékt hém zélve
12	Overnoen	<i>Niet vermeld</i>	De twolf apostels
13	Judas	Judas	Judas
20	Vet	Bolletje vet	<i>Niet vermeld</i>
22	De zwaantjes	Twee zwaantjes	De Zwoantjes
33	De bulten	<i>Niet vermeld</i>	De buln
42	Orie torie	’t Doolhof (naar nr. in Gan- zenspel)	<i>Niet vermeld</i>
55	Dubbel zot	Kloeffen en sokken	<i>Niet vermeld</i>
69	Kop en konte	Kop en koente	Kop en koente
88	D’appeltjes	Achtentachtig hengsteka- cheltjes	hiengstekachels
90	oukden	Bompapa	Den oedn

Wereldoorlog II - De Ausland Organisation (AO) en de Duitse spionage te Oostende

Georges Ruys

In België, dat steeds een aantrekkingskracht heeft uitgeoefend voor vreemdelingen bestonden al voor de WO I grote Duitse kolonies te Antwerpen, Brussel en Oostende. Na de grote oorlog volgde er een daling van het aantal inwijkelingen maar rond 1930 was alles terug zoals voor de oorlog. Duitse zakenlui, industriëlen en specialisten waren trouwens zeer geëerd in ons land.

Al voor 1930 waren door uitgeweken Duitsers enkele kernen opgericht die op geregelde tijdstippen samenkwamen. De Deutsche Elternverein, de Deutsche Evangelische Kirchengemeinde, de Deutsche Frauenverein, de Deutsche Handlungsgehilfenverband, de Deutscher Männegesangverein, de Deutscher Sportverein, de Deutsche Verein. De meeste voorzitters van deze verenigingen bekleden later tijdens de oorlog hoge posten in de steden waar ze actief waren.

In 1932 ontstonden de eerste grote AO groepen namelijk de Ortsgruppe Brussel en Ortsgruppe Antwerpen. In andere steden werden kleinere kernen opgericht.

Toen Hitler aan de macht kwam, werd in 1934 voor de Duitsers die in het buitenland verbleven een officiële organisatie opgericht de "Auslandorganisation der Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei".

In België werd zo de AO-Landesgruppe België opgericht.

Deze organisatie nodigde sprekers uit en organiseerde groepsreizen naar hun moederland. Voor de verkiezingen in Duitsland werden busen ingelegd zodat de politieke band bleef bestaan.

Toen echter in 1935 een Mitteilungsblattem (*Mededelingsblad*) der AO onderschept werd waarin de taken der AO beschreven werden, bleek dat de opdrachten verder reikten dan propaganda voor hun vaderland maar eveneens bestonden uit:

- acties tegen Joden ondernemen en Duitsvijandige winkels boycotten;
- Duitse persagentschappen en journalisten moeten gecontroleerd worden;

- Problemen met partijgenoten mochten niet in het gastland tot een rechtszaak leiden.

Het uitlekken hiervan zorgde ervoor dat naarmate de oorlogsdreiging naderde de AO-leden, in de landen waar hun groepen en kernen opgericht waren, argwanend werden bekeken en als potentiële spionnen werden aangezien.

Begin mei 1940 bestonden er in ons land reeds hoofdgroepen te Brussel, Antwerpen, Luik en Eupen, terwijl er in Mechelen, Gent, Sint-Niklaas, Oostende, Ieper, Waterschei, Eisden en Raeren (bij Eupen) kernen opgericht waren die regelmatig samenkwamen.

Overal waar de AO opgericht was, kon men dus rekenen op betrouwbare Duitsers die met de zetel der partij in Duitsland in contact waren om informatie over hun gastland door te geven. Dus ook te Oostende want tijdens WO I was de haven een niet onbelangrijk doel geweest voornamelijk wat het duikbootverkeer betreft terwijl de nabijheid met Engeland een belangrijk gegeven was.

Bij mogelijke spionageactiviteiten van de leden wordt het geval aangehaald van Erich Neumann, de Stützpunktleiter in Oostende. De man verbleef hier vanaf 1930 en hield zich sinds de mobilisatie in 1939 's nachts veel op aan het station van Oostende om troepentransporten te bespieden en nota's te nemen. Hij werd na drie maand te zijn geschaduw door de staatsveiligheid opgepakt en in januari 1940 het land uitgezet.

Toen de Duitsers op 10 mei ons land binnenvielen moest de Belgische veiligheid onmiddellijk optreden in opdracht van de auditeur-generaal. Ongeveer 10.000 verdachte personen werden opgehaald en opgesloten uit wraak, uit politieke overtuiging, hun joodse afkomst of vanwege hun buitenlandse nationaliteit.

Ca 1500 Duitse staatsburgers werden in ons land opgepakt samen met een aantal Verdinaso-militanten, Vlaamse nationalist en Rexisten. Volgens Duitse bronnen zouden zelfs al de mannelijke AO-leden uit Antwerpen zijn aangehouden.

Ze werden met de “Spooktreinen” naar Franse gevangenkampen en concentratiekampen overgebracht.

Een groep van 77 waaronder 4 vrouwen hoofdzakelijk Belgen, Duitsers en Italianen en Joden en verdachte personen uit de provincie, werden opgesloten als administratief geïnterneerden in 't Pandereitje te Brugge. Deze groep werd uit Brugge op 15 mei, twee aan twee met de handen aan elkaar geboeid, met 3 bussen en begeleid door rijkswachters via Oostende en de kust naar Duinkerke gereden. Daarna werden ze met de bussen naar Bethune overgebracht en daar in de Jean Bart-kazerne opgesloten in het gevang waar ze ondervraagd en geslagen werden. De 19de 's avonds werden ze onder begeleiding van Franse soldaten overgebracht naar de onderkeldering van de kiosk van Abbeville. De 20ste mei gebeurde daar een moordpartij, bekend onder het “bloedbad van Abbeville”.

Van al de weggevoerden met de spooktreinen naar Frankrijk konden eind juni 1940 de meesten waaronder het merendeel onschuldigen, terugkeren maar een groot aantal van hen waren vermoord of door mishandeling overleden. Nog andere werden onderweg naar huis door de bombardementen gedood.

Voor België is het niet bewezen dat de AO zich met spionage heeft ingelaten, hoewel er lijsten bestaan opgemaakt door getuigenissen van vluchtelingen en contactpersonen met namen van AO-leden.

Een georganiseerde spionage van de AO werd door Gauleiter Hermann Bohle op het proces te Nurenberg echter met klem tegengesproken. Maar gaat hij verder, het is mogelijk dat sommigen in hun elan en overdreven ijver andere dan algemene informatie doorgegeven hebben aan de partijleiding.

Nooit werd bewezen of de opdracht tot spionage door de AO kwam van de Abwehr en of er toestemming daartoe gegeven werd door de AO-leiding.

Eens de oorlog op volle toeren was de rol van de AO uitgespeeld. De algemene bemoeienissen van de burgerlijke AO werden niet meer door de SS-leiding aanvaard. Voor de Germaanse volksgroepen waaronder België, werd uitsluitend de Reichsführer der SS Heinrich Himmler (°7.10.1900 +23.05.1945) bevoegd.

Bronnen

- 1) De “Auslandorganisation der NSDAP in België - G. Janssens (Spiegel Historiaal 1977/ p424-429)
- 2) “De Ausland-Organisation der NSDAP in België 1932-1944” - R.Boijen
Belgisch tijdschrift voor Militaire Geschiedenis jg. 1980/p 663-675
- 3) “De Duitse Abwehr in België sept. 1939 - mei 1940” - Etienne Verhoeyen
Belgisch tijdschrift voor Militaire Geschiedenis - sept. 1993/ p193
- 4) NSDAP/AO: <http://de.wikipedia.org/wiki/NSDAP/AO>
- 5) Het Bloedbad van Abbeville - Gaby Warris: uitg. Hadewijch Antwerpen-Baarn

GENIET MET AZURIET!

Reisbureau voor alle touroperators,
vlieg-, trein-, bootticketten.

*Waar service en dienstbaarheid
geen ijdel woord is!*

Torhoutssteenweg 449

Hoek Kastanjelaan

8400 Oostende

Tel. 059 51 49 51

Openingsuren

*Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en
vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.*

Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.

Zo begon Gidsenkring Lange Nelle 25 jaar geleden ...

Redactie

Veertien man begeleiden in vijf talen

HET VOLK
13.02.1989
vdk

Gidsenkring heet 'Lange Nelle'

OOSTENDE — Ook de Koningin der Badsteden heeft nu haar eigen gidsenkring, donderdagavond boven de doopvont gehouden onder de welluidende naam „Lange Nelle”. Elke Oostendenaar zal weten dat de volksmond met „Lange Nelle” de naaldvormige betonnen hoge vuurtoren bedoelt, op de oostkant van de haven. De Oostendse gidsenvereniging groepeerde veertien gidsen, gerecrueteerd uit de eerste lichting van de gidsencursus, die vorig jaar als coproductie van Kamer voor Handel en Nijverheid, heemkring De Plate en het stadsbestuur werd georganiseerd.

„Lange Nelle” probeert uiteraard het hoofd te bieden aan de snel groeiende behoefte om lokale gidsen ter beschikking te stellen van de geïnteresseerde

bezoekers. De Oostendse gidsenkring trad meteen ook toe tot de vzw Westvlaamse gidsenkringen, maar „Lange Nelle” blijft een onafhankelijke culturele vereniging.

Gastheer of -vrouw

De actief gidsende leden treden, op aanvraag, op als gastheer of -vrouw van de stad, voor toeristen, zakenlui, toevallige passanten, congresgangers of stadsgenoten. Ze gidsen individuele bezoekers of groepen door de merkwaaardigheden van Oostende, in vijf voertalen: behalve Nederlands ook nog Engels, Frans, Duits of Italiaans. Een normale gidsbeurt duurt zo'n twee uur. Tijd genoeg om het historisch, architecturaal, artistiek en folkloristisch erfgoed van Oostende naar de bezoeker toe te vertellen. De Gidsenkring neemt

zich trouwens voor om een aantal alternatieve routes of bezoeken uit te werken. Ook niet-gidsende leden kunnen overigens tot de gidsenkring toetreden. Ze mogen dan, net als de gidsen zelf, gratis deelnemen aan activiteiten van de vereniging, zoals rondleidingen, uitstappen en voordrachten. Eén van de bedoelingen van de kring is uiteraard ook de vervolmaking van de leden.

Wie lid wil worden (400 frank per jaar) kan contact nemen met de Gidsenkring „Lange Nelle”, per adres Eekhoornstraat 20 in 8400 Oostende. Reserveries voor gidsbeurten worden uitsluitend op het adres geboekt. Het tarief kan telefonisch worden aangevraagd bij Promotie- en Toerisme Oostende (80 30 30 30) bij de Gidsenkring Lange Nelle v.z.w.

Sukses voor eerste toeristische gidsenkursus te Oostende

Deze groep kursisten bood zich zaterdagmiddag aan voor het Gerechtshof om in gezelschap van lesgever Jan Dreesen de laatste les rond te maken. Maandagavond waren ze present in Huize Louise Marie voor het theoretisch examen waarbij voor elke lesgever twee vragen moesten opgelost worden. (Foto FR) ZW 17/6/88

Op zaterdag 25 juni om 11 u.30 worden in het Oostendse stadhuis de deelnemers aan de eerste toeristische gidsenkursus verwacht. Bij deze gelegenheid zullen de diploma's worden uitgereikt aan diegenen die de theoretische en praktische proeven met voldoening hebben doorstaan.

Hoeveel mensen zich op die dag het etiket van „toeristische gids” zul-

len mogen toeëigenen, is thans nog niet geweten. Aan het theoretisch examen werd maandagavond in Huize Louise Marie door 30 kursisten deelgenomen en op zaterdag 18 juni volgt de praktische proef waarbij elke kursist om beurt ter plaatse in de stad de medekursisten en de lesgevers moet „gidsen”.

Het feit dat er maandag 30 van de

40 ingeschreven kursisten aanwezig waren om deel te nemen aan het schriftelijk examen, bewijst toch dat er een zekere waarde aan gehecht wordt. Zij willen wellicht allen de kroon op het werk van 46 lessen en ontelbare uren studie. De uitgebreide cursus bevat immers meer dan 200 bladzijden en handelt over zeer uiteenlopende zaken : historische

Gidsenkring Oostende

4/9/89

Vier ereleden opgenomen

OOSTENDE — Donderdagavond, in Huize Louise-Marie, aan de Langestraat, heeft de plaatselijke Gidsenkring „Lange Nelle”, onder het voorzitterschap van Marc Loy, vier verdienstelijke personen geïntroniseerd tot erelid waardoor ze deel uitmaken van het beschermcomité.

Het zijn notaris Van Tieghem de ten Berghe, schepen voor Toerisme Dries Vermeesch, J.B. Dresen, secretaris van de Heemkring „De Plate”, alsmede de h. Mares, adviseur bij de Bestendige deputatie van de provincie. Allen hebben op een of andere manier hun steun verleend bij het opzetten van de cursus tot gids, de oprichting van de Gidsenkring en de diverse activiteiten die eruit voortvloeien.

De Gidsenkring „Lange Nelle”

werd begin 1989 boven de doopvont gehouden en trad onlangs toe tot de Westvlaamse Gidsenkring, waarvan ze de jonste telg is.

14 leden maken deel uit van „Lange Nelle”; daarenboven telt ze zo'n 100 sympathiserende leden, die driemaandelijks het tijdschrift „Lange Nelle”, waarvan het eerste nummer zopas verschenen is, zullen ontvangen. De Gidsenkring zal zondag op de Monumentendag gidsen afvaardigen naar de Watertoren en de beiaard; nu al is een akkoord bereikt om in het ex-Domein van Prins Karel, als het voor het publiek zal opengesteld worden, de nodige gidsen te leveren.

Het wordt allicht de hoogste tijd dat weldra nog een nieuwe lichterling gidsen de Kring komt ver-
voegen? D.O.

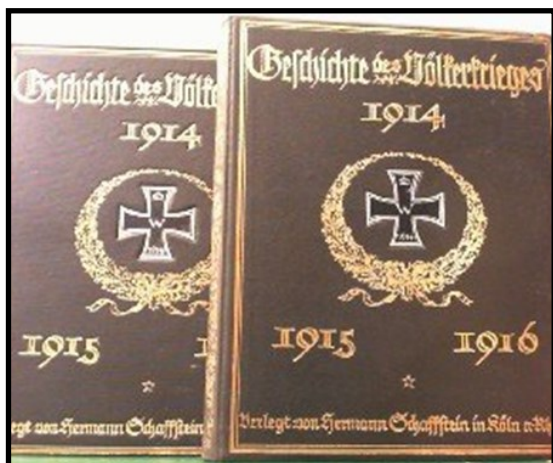

Wereldoorlog I - De Duitsers trekken Oostende binnen

(Duits verslag)

Annie Storme

UIT Hermann Schaffstein, **Die Geschichte des Völkerkrieges 1914, 1915, 1916**, Köln 1916, pp. 508-509 (vertaald door Annie Storme).

Op donderdag 15 oktober 1914, 's morgens om 10 uur verschenen de eerste Duitse soldaten in Oostende. Het waren Duitse ulanen. Ze droegen lans en reden nogal raar te paard. De verschrikte inwoners begrepen pas na een tijdje dat de ulanen probeerden de namen van de straten te lezen om ze dan door te geven aan een soldaat die een kaart ontvouwd had. Toen de ulanen de juiste straat gevonden hadden, reden ze naar het huis van de Oostendse burgemeester en klopten op de deur.

De burgemeester opende persoonlijk en samen met 2 gendarmen de deur. Hij was gekleed in groot ornaat, zwarte pittedeer en witte sjerp, zijn dienstuniform. De begroeting was heel hoffelijk. Na een kort gesprek vertrokken ze gezamenlijk.

Vervolgens kwam een afdeling Duitse soldaten op de fiets, ze hielden halt op de grote markt voor het stadhuis. Ze beseften niet dat de bevolking in grote angst leefde want ze wisten niet dat men hen wekenlang als tijgers en mensenvreter had beschreven.

De Duitsers wilden maar één iets: de zee! En zo vroegen ze ononderbroken: "Das Meer, das Meer ! Wo ist die Nordsee?"

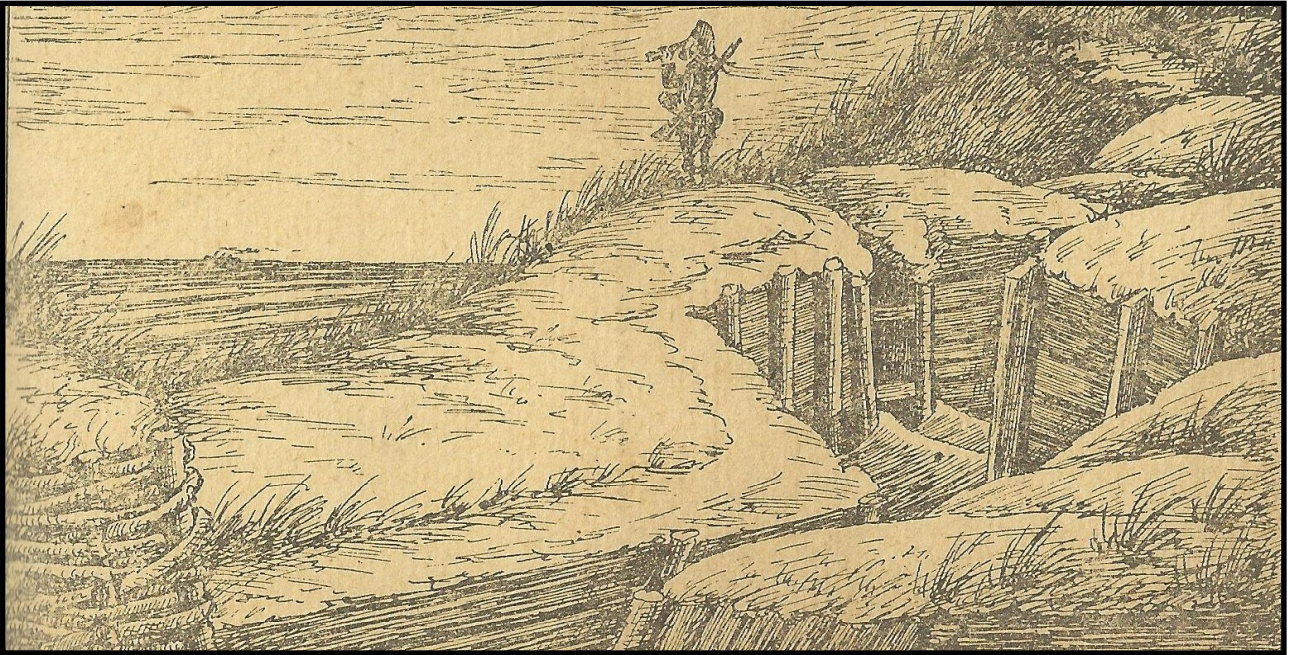
Dan haastten ze zich door de straten naar de zeedijk. Boven geraakt hadden ze alleen maar oog voor de zee en niet voor de rij prachtige hotelpaleizen. Ze staarden naar het glinsterend grote water onder hen, waar de golven ononderbroken op het strand rolden.

Toen wees er een met een vinger naar de horizon. "Dort – achter de mistbanken - hinten liegt England!"

De Oostendenaars vertelden later dat de vraag van de Duitse soldaten naar de zee hen als de sterkste en opvallendste herinnering bijgebleven is.

Meer wachttroepen kwamen in Oostende aan.

De aangekomen soldaten scheen de stad Oostende te kennen en ze kwamen zonder verder vragen bij het stadhuis.

Daarna volgden de officieren in twee grote afgeladen volle motorvoertuigen.

In de eerste wagen zat veldmaarschalk von der Goltz, de Duitse gouverneur-generaal.

Kort daarvoor was op verzoek van de burgemeester de consul van de Verenigde Staten gekomen. Na de begroeting vroeg de gouverneur-generaal aan de consul om mee te reizen naar Brugge zodat hij hem kon voorstellen aan de voor Oostende aangewezen commandant. Omdat zijn chauffeur de weg kende, reed von der Goltz mee met de Amerikaanse consul.

Vanaf dat moment waren de Duitsers baas in de stad. Meer Duitse officieren stroomden op alle mogelijke voertuigen de stad binnen.

Om 8.45 uur 's avonds verscheen er een Duits bataljon.

Wekenlang was er geen licht geweest in Oostende, maar op deze avond moest op Duits bevel elk raam in de Kapellestraat, die naar de grote markt loopt, verlicht worden.

Tijdens deze nacht marcheerden nog 3 regimenten de stad binnen en iedereen vond een onderkomen.

Een Amerikaan die zich in Oostende bevond, vertelde:

"Ik geloofde eerst niet dat de Duitse officieren zich in ons hotel op hun gemak zouden voelen omdat ik dacht dat er hier niemand Duits sprak.

Maar de officieren lachten ons uit toen wij dit vertelden en zeiden : " Jeder in Ostende spricht Deutsch! ". En ze hadden gelijk! In deze stad waar men maandenlang geen Duits gehoord had, etaleerden de hotelbezitters, garçons en portiers plotseling hun grote Duitse talenten, zodat men bijna zou geloven dat het hun moedertaal was."

Niet alles hadden de gevluchte Engelsen en Belgen kunnen meenemen. Wij (=de Duitsers) maakten heel wat oorlogsmateriaal buit, waaronder heel veel geweren en munitie en ook 200 gebruiksklare locomotieven.

Maar de zee en het land "da drüben" bleven al de maanden die volgden, tot in de winter en ook het jaar daarop allesoverheersend in onze gedachten.

De wensen en de hoop van de soldaten, hun woede en vaste wil om het zich in zekerheid wanend England te pakken en te verslaan, werden samengebracht in het volgende gedicht (in Gotisch schrift) van Fr. M.v. Destéren.

Gebet am Meer

Wir stehn im tiefen Sand am Strand
auf Wacht im fernen Feindesland
und spähn aufs Meer da vorne;
heiß brennt in unserm Blut die Glut
trotz Wintersturm und kalter Flut
von einem heil'gen Zorne.

Und wenn das große, graue Meer
noch tiefer und noch breiter wär',
uns führt hinüber Gottes Hand
nach Engeland, nach Engeland.

Dort drüben hoßt der Feind und meint,
die Flut, die sich dem Sturme eint,
kann seinen Saß bewachen.

Doch Sturm und Flut und Bug und Trug
und seine Schiffe, Bug um Bug,
wird Gott zuschanden machen.

Und wenn das große, graue Meer
noch tiefer und noch breiter wär',
uns führt hinüber Gottes Hand
nach Engeland, nach Engeland.

Schwarzweißrot, neidgehaßt, am Mast —
kommt unsre Flotte wohl und faßt
viel hunderttausend Streiter.

Helm ab dann zum Gebet! Es geht
ans Ziel, das uns im Herzen steht,
aufs Meer und drüben weiter.

Und wenn das große, graue Meer
noch tiefer und noch breiter wär',
uns führt hinüber Gottes Hand
nach Engeland, nach Engeland.

Herr, laß am großen Tag zum Schlag
Stahl unsre Fäuste sein und trag
ins Feindesheer das Grauen!

Dann steigt empor voll Dank der Sang
und schallt noch ein Jahrtausend lang
durch alle deutschen Gauen:

Und wenn das große, graue Meer
noch tiefer und noch breiter wär',
es reicht hinüber Gottes Hand
nach Engeland, nach Engeland.

ZEEVIS GROOT- & KLEINHANDEL

Van Haudt Patrick - Van De Wynckel Christa

Vismijn 107

8400 Oostende

T vismijn 059 32 19 95

F 059 33 19 95

OPENINGSUREN:

ma-di-wo: 8u - 16u

do: 8u - 13u

vrij: 8u - 16u

za: 8u - 13u

zo: sluitingsdag

